

UCHWAŁA Nr 46/V/15

**RADY POWIATU W OTWOCKU
z dnia 7 maja 2015 r.**

**w sprawie przyjęcia „Powiatowego Programu Rozwoju Pieczy Zastępczej
dla Powiatu Otwockiego na lata 2015-2017”**

Na podstawie art. 12 pkt 11 ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym (tekst jedn. Dz. U. z 2013 r. poz. 595 z późn. zm.), w związku z art. 180 pkt 1 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2013 r. poz. 135 z późn. zm.) uchwala się, co następuje:

§ 1. Przyjmuje się „Powiatowy Program Rozwoju Pieczy Zastępczej dla Powiatu Otwockiego na lata 2015-2017”, stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Zarządowi Powiatu.

§ 3. Uchwała podlega podaniu do publicznej wiadomości poprzez zamieszczenie w Biuletynie Informacji Publicznej oraz wywieszenie na tablicy ogłoszeń Starostwa Powiatowego w Otwocku.

§ 4. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Rady

Dariusz Grajda

Uzasadnienie

Zgodnie z art. 180 pkt 1 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2013 r. poz. 135 z późn. zm.) do zadań własnych powiatu należy m.in. opracowanie i realizacja 3-letnich powiatowych programów dotyczących pieczy zastępczej, zawierających m.in. coroczny limit rodzin zastępczych zawodowych.

Przyjęcie „Powiatowego Programu Rozwoju Pieczy Zastępczej dla Powiatu Otwockiego na lata 2015-2017” zakłada zapewnienie dziecku pozbawionego opieki rodziców prawa do stabilnego środowiska rodzinnego poprzez umieszczenie w rodzinnej pieczy zastępczej, a w szczególnych przypadkach w instytucjonalnej pieczy zastępczej.

Zakłada się, że realizacja Programu umożliwi ograniczenie umieszczania dzieci w placówkach opiekuńczo- wychowawczej w kilkuletniej perspektywie oraz zwiększy zasoby Powiatu Otwockiego w zakresie pieczy zastępczej.

Przewodniczący Rady

Dariusz Grajda

Załącznik do uchwały Nr 46/V/15
Rady Powiatu w Otwocku
z dnia 7 maja 2015 r.

**POWIATOWY PROGRAM ROZWOJU
PIECZY ZASTĘPCZEJ
DLA POWIATU OTWOCKIEGO
NA LATA 2015 - 2017**

SPIS TREŚCI

Wstęp:.....	3
I. System pieczy zastępczej w Powiecie Otwockim:	4
II. Cele Programu i wskaźniki ich osiągnięcia:.....	11
III. Adresaci Programu:	13
IV. Szczegółowy plan realizacji działań z zakresu pieczy zastępczej:	13
V. Limit rodzin zastępczych zawodowych na lata 2015-2017:.....	15
VI. Przewidywane rezultaty realizacji Programu:	15
VII. Źródła finansowania Programu:	16
VIII. Monitoring i ewaluacja Programu:	16

Wstęp:

Powiatowy Program Rozwoju Pieczy Zastępczej dla Powiatu Otwockiego na lata 2015-2017, zwany dalej Programem, został opracowany w oparciu o ustawę z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2013 r. , poz. 135 z późn. zm.).

Zgodnie z art. 180 ust. 1 do zadań własnych powiatu należy opracowanie i realizacja 3-letnich powiatowych programów rozwoju pieczy zastępczej, zawierających m.in. coroczny limit rodzin zastępczych zawodowych.

Organizatorem pieczy zastępczej na terenie Powiatu Otwockiego jest Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Otwocku.

Ustawa o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej precyzuje kompetencje samorządu gminnego (praca z rodziną dziecka) i powiatowego (organizacja pieczy zastępczej)

Do zadań własnych powiatu należy:

1. opracowanie i realizacja 3-letnich powiatowych programów dotyczących rozwoju pieczy zastępczej, zawierających m.in. coroczny limit rodzin zastępczych zawodowych;
2. zapewnienie dzieciom pieczy zastępczej w rodzinach zastępczych, rodzinnych domach dziecka oraz w placówkach opiekuńczo – wychowawczych;
3. organizowanie wsparcia osobom usamodzielnianym opuszczających rodziny zastępcze, rodzinne domy dziecka oraz placówki opiekuńczo – wychowawcze i regionalne placówki opiekuńczo – terapeutyczne przez wspieranie procesu usamodzielnienia;
4. tworzenie warunków do powstawania i działania rodzin zastępczych, rodzinnych domów dziecka i rodzin pomocowych;
5. prowadzenie placówek opiekuńczo – wychowawczych oraz placówek wsparcia dziennego o zasięgu ponadgminnym;
6. organizowanie szkoleń dla rodzin zastępczych, prowadzących rodzinne domy dziecka, rodzin pomocowych i dyrektorów placówek opiekuńczo – wychowawczych typu rodzinnego

System wspierania rodziny przeżywającej trudności jest skuteczny wtedy, gdy działania o charakterze profilaktycznym wspierają rodzinę w prawidłowym funkcjonowaniu, wychowaniu dzieci, przeciwdziałają powstawaniu problemów, lub pozwalają je rozwiązać we wczesnej fazie ich wystąpienia.

Podstawowym narzędziem pracy na rzecz dziecka jest praca z jego rodziną.

Jest ona bardzo ważna we wczesnym stadium pojawienia się pierwszych trudności i jest niezbędna, gdy w rodzinie ma miejsce poważny kryzys, zagrażający dobru dziecka.

Pieczka zastępcza powinna mieć charakter okresowy i wszędzie tam, gdzie jest to możliwe zmierzać do integracji dziecka z rodziną.

Umieszczenie dziecka w systemie pieczy zastępczej powinno być ostatecznością, po wykorzystaniu wszystkich możliwych form pomocy rodzinie.

Wśród przyczyn umieszczenia dzieci w rodzinach zastępczych znajdują się: alkoholizm rodziców, lub jednego z nich, przemoc w rodzinie, wyjazd rodziców poza granice

kraju, problemy opiekuńczo – wychowawcze i niezaradność życiowa, długotrwała choroba np. psychiczna, osadzenie w zakładzie karnym, niepełnoletność matki dziecka.

W procesie rozwoju dziecka istotną rolę odgrywa poczucie bezpieczeństwa oraz prawidłowo wykształcona więź emocjonalna z najbliższymi, zwłaszcza matką.

Instytucja rodziny zastępczej została powołana w celu zapewnienia dzieciom opieki w sytuacji występowania problemów rodzinnych uniemożliwiających pozostanie pod opieką rodziców.

Rodziny zastępcze zapewniają dziecku bieżącą pieczę oraz odpowiednie warunki wychowania i rozwoju. Kierują się dobrem przyjętego dziecka, poszanowaniem jego praw oraz zapewniają mu odpowiednie warunki do kompensowania opóźnień rozwojowych.

Program uwzględnia lokalne uwarunkowania oraz nakreśla kierunki działań w 3-letniej perspektywie, których głównym celem jest zapewnienie odpowiedniej liczby miejsc w rodzinnych i instytucjonalnych formach pieczy zastępczej, właściwych warunków oraz odpowiednich środków finansowych.

I. System pieczy zastępczej w Powiecie Otwockim:

Pieczę zastępczą stanowi piecza rodzinna oraz instytucjonalna.

Obie te formy są konieczne do właściwego zapewnienia opieki dzieciom, które czasowo muszą przebywać poza środowiskiem rodzinnym.

Istotne jest jednak to, aby formy instytucjonalne nie zdominowały form rodzinnych.

Organizatorem rodzinnej pieczy zastępczej na terenie Powiatu Otwockiego jest Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Otwocku.

Ustawodawca określił zadania organizatora rodzinnej pieczy zastępczej przypisując mu:

1. Prowadzenie naboru kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej, lub kierowania rodzinnym domem dziecka;
2. Kwalifikowanie osób kandydujących do pełnienia funkcji rodziny zastępczej, lub kierowania rodzinnym domem dziecka oraz wydawanie zaświadczeń kwalifikacyjnych zawierających potwierdzenie ukończenia szkolenia, opinię o spełnianiu warunków i ocenę predyspozycji do sprawowania pieczy zastępczej;
3. Zapewnianie pomocy i wsparcia osobom sprawującym pieczę zastępczą, w szczególności w ramach grup wsparcia;
4. Organizowanie dla rodzin zastępczych oraz kierujących rodzinnymi domami dziecka pomocy wolontariuszy;
5. Współpraca ze środowiskiem lokalnym, w szczególności z ośrodkami pomocy społecznej, powiatowymi centrami pomocy rodzinie, sądami i ich organami pomocniczymi, instytucjami oświatowymi, zakładami opieki zdrowotnej, a także kościołami i związkami wyznaniowymi oraz z organizacjami społecznymi;
6. Prowadzenie poradnictwa i terapii dla rodzin zastępczych zawodowych i niezawodowych i ich dzieci oraz dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej;

7. Prowadzenie szkoleń dla kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej lub kierowania rodzinnym domem dziecka, a także osób kierujących rodzinnym domem dziecka;
8. Zapewnienie pomocy prawnej osobom sprawującym pieczę zastępczą, w szczególności w zakresie prawa rodzinnego;
9. Dokonywanie okresowej oceny sytuacji dzieci przebywających w pieczy zastępczej;
10. Prowadzenie działalności diagnostyczno – konsultacyjnej, której celem jest pozyskiwanie, szkolenie i kwalifikowanie osób zgłaszających gotowość do pełnienia funkcji rodziny zastępczej zawodowej, rodziny zastępczej niezawodowej oraz kierowania rodzinnym domem dziecka, a także szkolenie i wspieranie psychologiczno – pedagogiczne osób sprawujących pieczę zastępczą oraz rodziców dzieci objętych tą pieczą;
11. Przeprowadzanie badań pedagogicznych i psychologicznych oraz wywiadów rodzinnych dotyczących kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej lub kierowania rodzinnym domem dziecka;
12. Zapewnienie rodzinom oraz kierującym rodzinnym domem dziecka poradnictwa, które ma na celu zachowanie i wzmocnienie ich kompetencji oraz przeciwdziałanie zjawisku wypalenia zawodowego;
13. Przedstawienie Staroście Otwockiemu corocznego sprawozdania z efektów pracy.

W skład rodzinnej pieczy zastępczej wchodzi: rodziny zastępcze spokrewnione, niezawodowe i zawodowe oraz rodzinne domy dziecka.

Rodzina zastępcza spokrewniona – rodzina zastępcza, którą tworzą małżonkowie lub osoba nie pozostająca w związku małżeńskim, będący krewnymi, wstępnymi lub rodzeństwem dziecka.

Rodzina zastępcza niezawodowa – rodzina zastępcza, którą tworzą małżonkowie, lub osoba nie pozostająca w związku małżeńskim, nie będący krewnymi, wstępnymi, lub rodzeństwem dziecka.

Zawodowa rodzina zastępcza pełniąca funkcję pogotowia rodzinnego - rodzina zastępcza, w której umieszcza się dziecko do czasu unormowania sytuacji dziecka, nie dłużej niż na okres 4 miesięcy. W szczególnie uzasadnionych przypadkach okres ten może być przedłużony do 8 miesięcy lub do zakończenia postanowienia sądowego o powrót dziecka do rodziny, przysposobienie lub umieszczenie w rodzinnej pieczy zastępczej.

Zawodowa specjalistyczna rodzina zastępcza – rodzina zastępcza, w której umieszcza się w szczególności dzieci niepełnosprawne oraz dzieci skierowane na podstawie ustawy z dnia 26 października 1982 r. o postępowaniu w sprawach nieletnich, lub małoletnie matki z dzieckiem.

Rodzinny dom dziecka - tworzony jest przez małżonków lub osobę nie pozostającą w związku małżeńskim, sprawujących opiekę nad łącznie nie więcej niż 8 dzieci oraz osób, które osiągnęły pełnoletniość przebywając w pieczy zastępczej. Na terenie Powiatu Otwockiego ta forma rodzinnej pieczy zastępczej nie funkcjonuje.

Wg stanu na dzień 31.12.2014 r. na terenie Powiatu Otwockiego funkcjonowały następujące rodziny zastępcze:

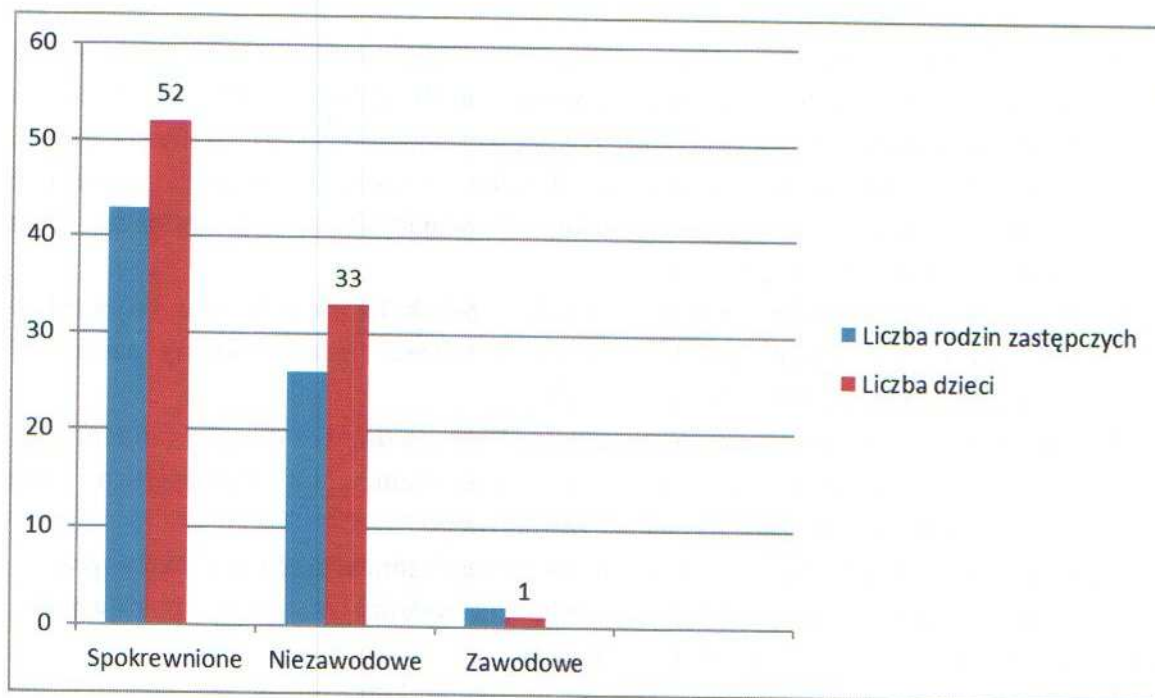
1. spokrewnione – **43**, w których przebywało **52** dzieci;

2. niezawodowe – **26**, w których przebywało **33** dzieci;

3. zawodowe – **2**, w których przebywało **1** dziecko.

Ogółem wg stanu na dzień 31.12.2014 r. na terenie Powiatu Otwockiego funkcjonowało 71 rodzin zastępczych, w których przebywało **86** dzieci.

Wykres 1: Liczba rodzin zastępczych i przebywających w nich dzieci wg stanu na dzień 31.12.2014 r.

Wśród rodzin zastępczych dominują rodziny zastępcze spokrewnione (60,6%), kolejną grupę stanowią rodziny zastępcze niezawodowe (36,6%), a jedynie 2,8% stanowią rodziny zastępcze zawodowe. Ważne jest zatem, aby podjąć działania zmierzające do zwiększenia liczby rodzin niezawodowych i zmniejszenie tym samym liczby rodzin zastępczych spokrewnionych.

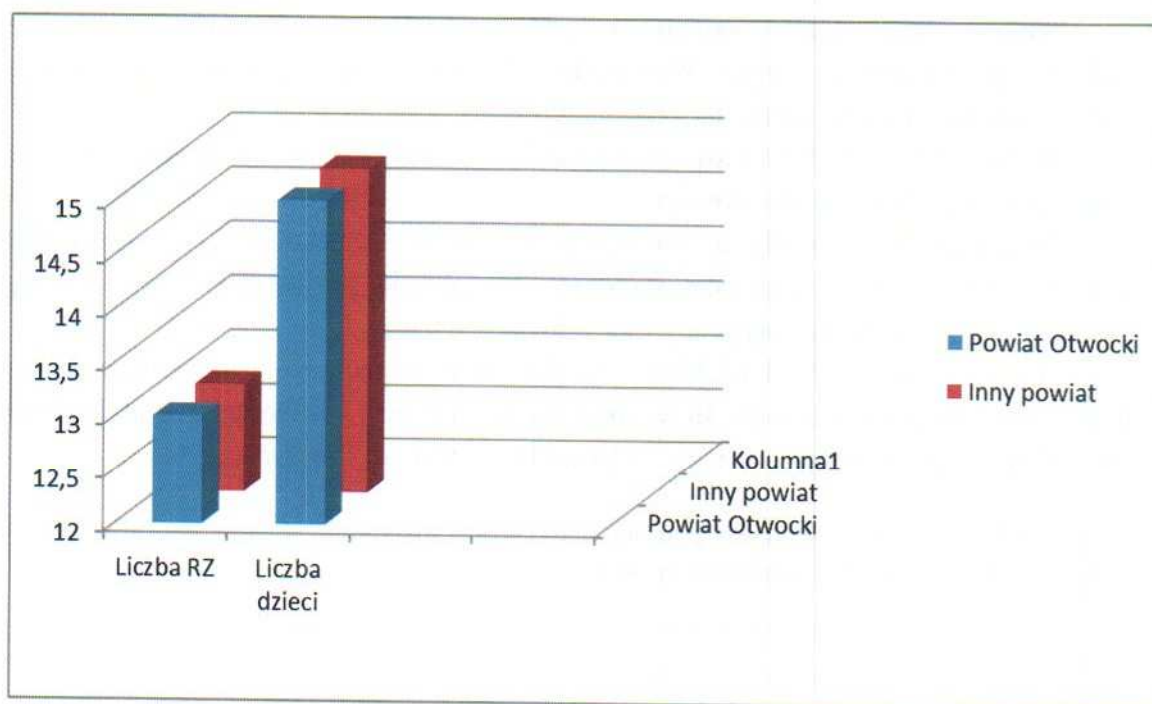
Na terenie Powiatu Otwockiego funkcjonują rodziny zastępcze, które sprawują opiekę nad dziećmi pochodzącymi spoza terenu naszego powiatu.

Powiaty właściwe do pokrywania kosztów utrzymania dzieci w rodzinach zastępczych, na podstawie zawartych porozumień, przekazują Powiatowi Otwockiemu dotację w wysokości wydatków poniesionych przez Powiat Otwocki na ich utrzymanie.

Wg stanu na dzień 31.12.2014 r. w **13** rodzinach zastępczych funkcjonujących na terenie Powiatu Otwockiego przebywało **15** dzieci spoza powiatu.

Wg stanu na dzień 31.12.2014 r. w **13** rodzinach zastępczych funkcjonujących poza Powiatem Otwockim przebywało **15** dzieci pochodzących z terenu naszego powiatu, na które Powiat Otwocki przekazuje dotację w wysokości wydatków poniesionych na ich utrzymanie.

Wykres 2: Liczba dzieci spoza Powiatu Otwockiego wg stanu na dzień 31.12.2014 r. i liczba dzieci z terenu Powiatu Otwockiego w rodzinach zastępczych poza powiatem wg stanu na dzień 31.12.2014 r.

Rodziny zastępcze są ustanawiane na podstawie postanowień właściwych Sądów Rodzinnych.

Organizator Rodzinnej Pieczy Zastępczej odpowiada za kwalifikowanie i szkolenie kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej.

W przypadku rodzin zastępczych ważna jest jakość sprawowanej opieki oraz przygotowanie rodziny do kompensowania opóźnień rozwojowych dziecka.

Zgodnie z ustawą o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej instytucjonalna piecza zastępcza jest sprawowana w formie:

1. placówki opiekuńczo – wychowawczej;
2. regionalnej placówki opiekuńczo – terapeutycznej;
3. interwencyjnego ośrodka preadopcyjnego.

Placówka opiekuńczo – wychowawcza wykonuje następujące zadania:

1. zapewnia dziecku całodobową opiekę i wychowanie oraz zaspokaja jego niezbędne potrzeby, w szczególności emocjonalne, rozwojowe, zdrowotne, bytowe, społeczne i religijne;
2. realizuje przygotowany we współpracy z asystentem rodziny plan pomocy dziecku;
3. umożliwia kontakt dziecka z rodzicami i innymi osobami bliskimi, chyba że sąd postanowi inaczej;
4. podejmuje działania w celu powrotu dziecka do rodziny;
5. zapewnia dziecku dostęp do kształcenia dostosowanego do jego wieku i możliwości rozwojowych;
6. obejmuje dziecko działaniami terapeutycznymi;
7. zapewnia korzystanie z przysługujących świadczeń zdrowotnych.

Na terenie Powiatu Otwockiego funkcjonuje placówka opiekuńczo – wychowawcza typu socjalizacyjnego Domy dla Dzieci w Otwocku, która działa w formie trzech Domów w Otwocku przy ul. Myśliwskiej 2, przy ul. Prądyńskiego 1 i przy ul. Cieszyńskiej 9.

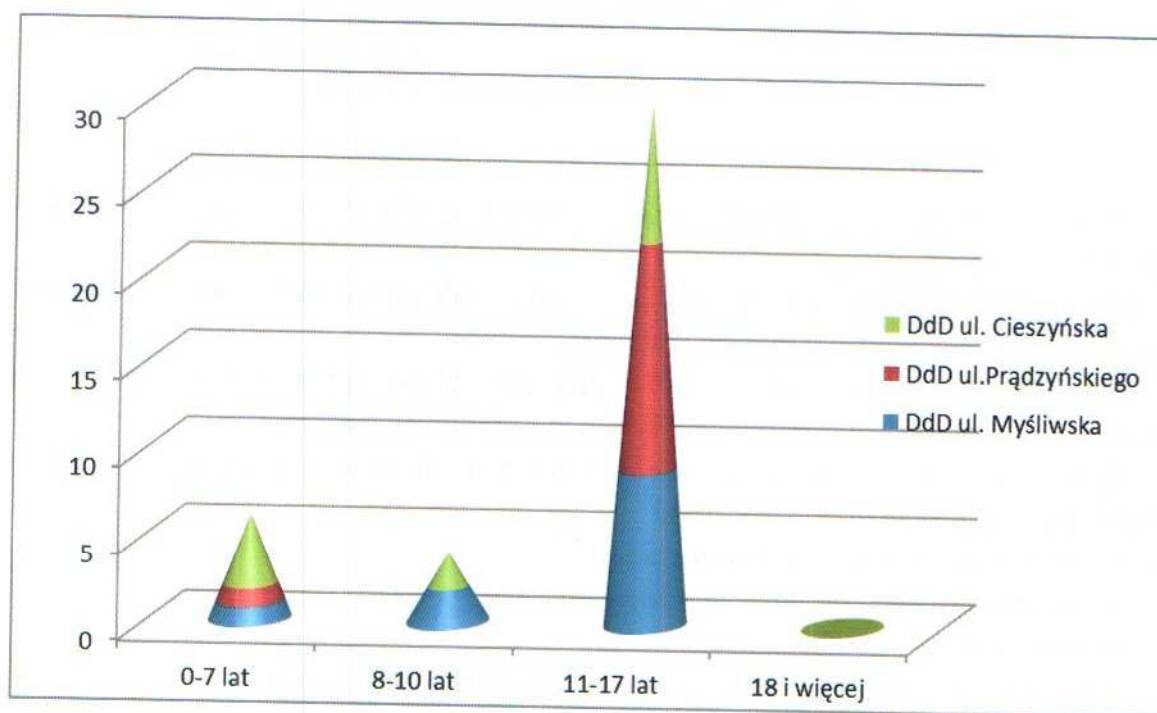
Placówka opiekuńczo – wychowawcza Domy dla Dzieci w Otwocku została wpisana do rejestru prowadzonego przez Wojewodę Mazowieckiego, a Powiat Otwocki uzyskał zezwolenie na jej prowadzenie na czas nieokreślony.

W każdym z trzech Domów może przebywać maksymalnie 14 wychowanków, którzy pozostają pod opieką wychowawców.

Przekształcenie dotychczas istniejących Domów Dziecka w 14-osobowe Domy dla Dzieci spowodowało osiągnięcie standardu w zakresie liczby miejsc w poszczególnych Domach oraz zmianę formuły pracy z dzieckiem i rodziną.

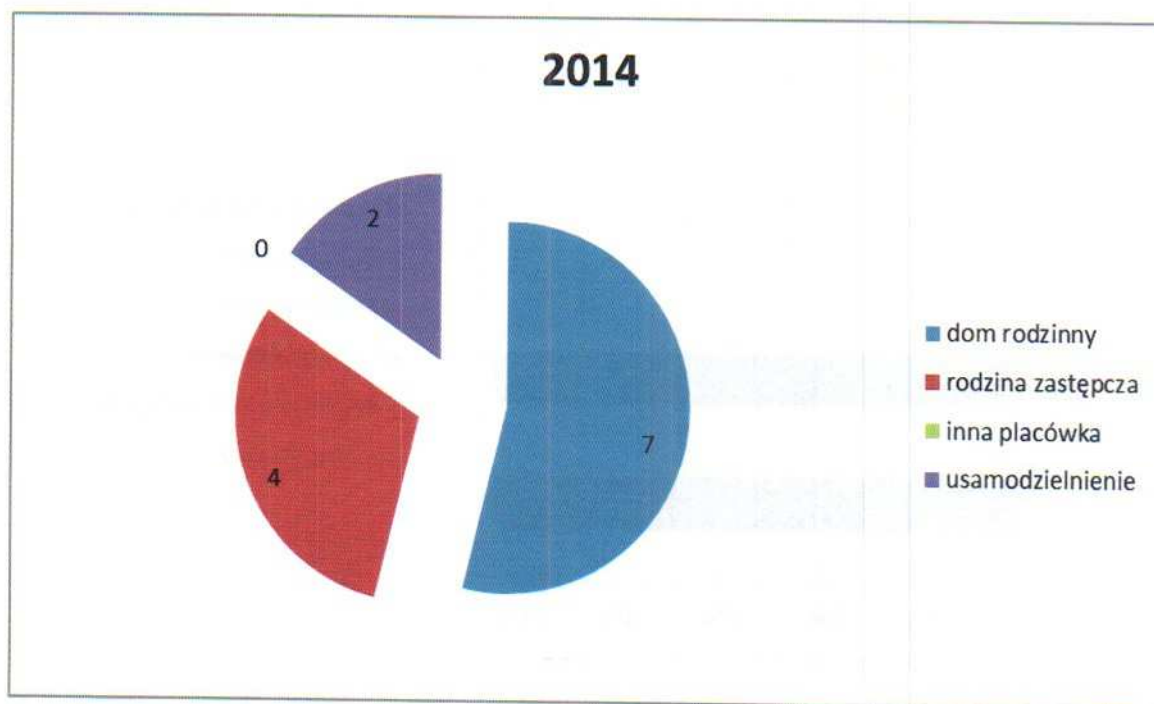
Wg stanu na dzień 31.12.2014 r. w placówce opiekuńczo- wychowawczej Domy dla Dzieci w Otwocku przebywało **40** wychowanków, w tym: **12** w Domu przy ul. Myśliwskiej 2, **14** w Domu przy ul. Prądyńskiego 1 i **14** w Domu przy ul. Cieszyńskiej 9.

Wykres 3: Liczba wychowanków placówki opiekuńczo – wychowawczej Domy dla Dzieci w Otwocku wg stanu na dzień 31.12.2014 r. z podziałem na wiek.

W 2014 r. placówkę opiekuńczo - wychowawczą Domy dla Dzieci w Otwocku opuściło łącznie **13** dzieci, z czego **7** powróciło pod opiekę rodziców, **4** zostało umieszczonych w rodzinnej pieczy zastępczej, a **2** usamodzielniono się.

Wykres 4: Liczba wychowanków, którzy opuścili placówkę opiekuńczo- wychowawczą Domy dla Dzieci w Otwocku w 2014 r.

Infrastruktura, jaką dysponuje Powiat Otwocki całkowicie zabezpiecza potrzeby powiatu w tym zakresie.

Na terenie Powiatu Otwockiego funkcjonują także dwie placówki opiekuńczo – wychowawcze typu rodzinnego

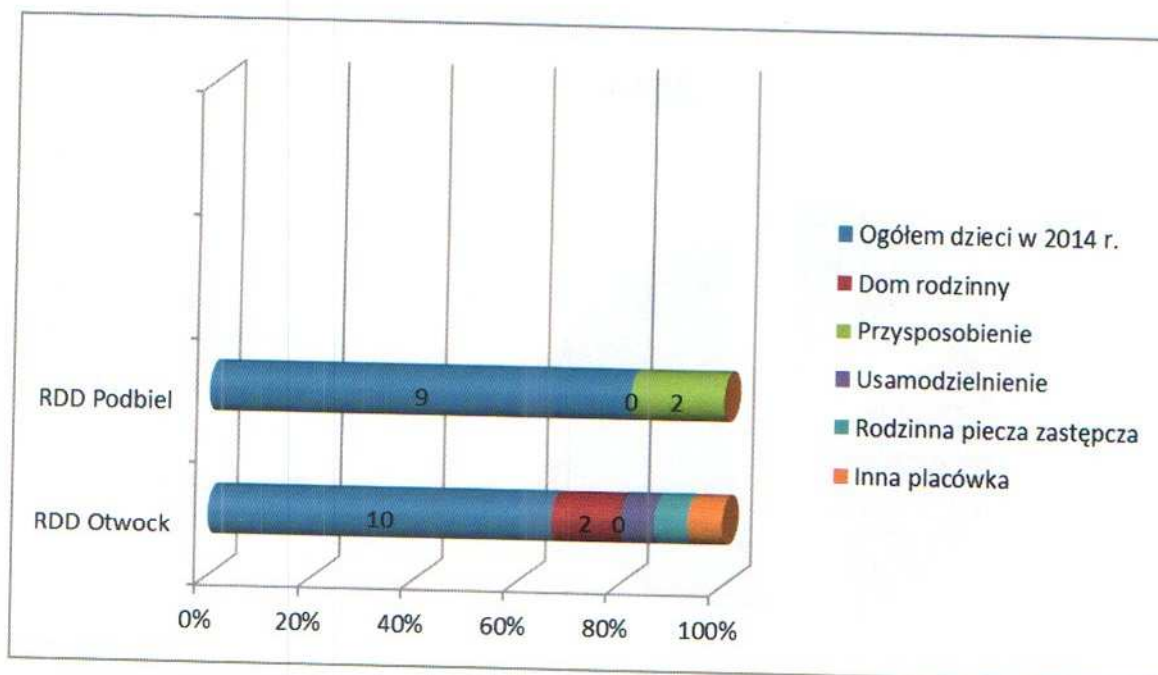
- 1 Rodzinny Dom Dziecka w Otwocku przy ul. Ujejskiego 14, przeznaczony dla 6 dzieci;
- 2 Rodzinny Dom Dziecka w Podbieli 20, przeznaczony dla 8 dzieci.

Placówki rodzinne są wpisane do rejestru prowadzonego przez Wojewodę Mazowieckiego, a Powiat Otwocki posiada zezwolenie na ich prowadzenie na czas nieokreślony.

Obie placówki mają osiągnięte standardy w zakresie opieki i wychowania, zgodne z obowiązującymi przepisami. Dysponują łącznie 14 miejscami.

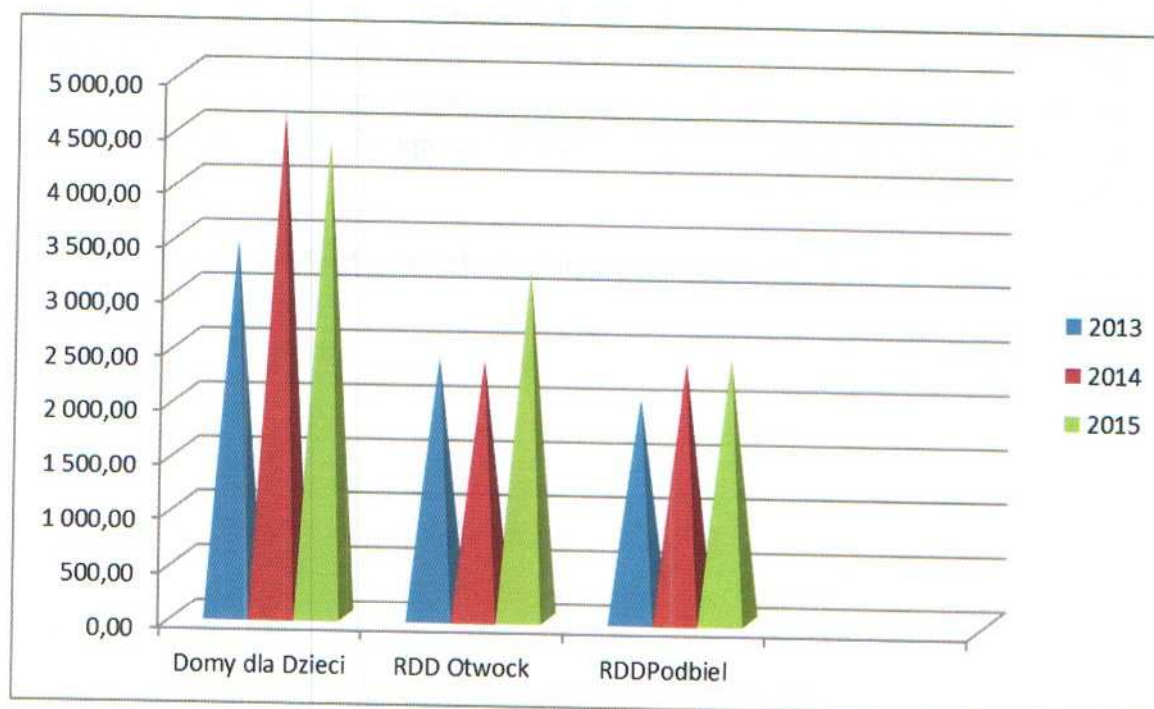
W 2014 r. w obu placówkach opiekuńczo – wychowawczych typu rodzinnego przebywało łącznie 19 dzieci, z czego 2 zostało przysposobionych, 2 powróciło pod opiekę rodziców, 1 zostało umieszczone w rodzinnej pieczy zastępczej, 1 zostało umieszczone w innej placówce, 1 usamodzielniało się.

Wykres 5: Liczba wychowanków, którzy opuścili placówki opiekuńczo – wychowawcze typu rodzinnego w 2014 r.

Zgodnie z ustawą o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, średnie miesięczne wydatki przeznaczone na utrzymanie dziecka w placówce opiekuńczo – wychowawczej stanowi kwota rocznych wydatków przeznaczonych na działalność tej placówki, wynikająca z utrzymania dzieci z poprzedniego roku kalendarzowego, bez wydatków inwestycyjnych, powiększona o prognozowany średnioroczny wskaźnik cen towarów i usług konsumpcyjnych ogółem, przyjęty w ustawie budżetowej na dany rok kalendarzowy, podzielona przez liczbę miejsc w placówce, ustalona jako sumę rzeczywistą liczby dzieci w poszczególnych miesiącach poprzedniego roku kalendarzowego.

Wykres 6: Wysokość średniego miesięcznego kosztu utrzymania wychowanka w placówkach opiekuńczo – wychowawczych na terenie Powiatu Otwockiego w latach 2013 -2015.

II. Cele Programu i wskaźniki ich osiągnięcia:

Ważnym elementem polityki społecznej Powiatu Otwockiego jest budowanie efektywnego systemu pieczy zastępczej.

Aby system wspierania rodziny przeżywającej trudności przynosił pożądane efekty należy położyć szczególny nacisk na profilaktykę negatywnych zjawisk występujących w rodzinie oraz pracę z rodziną dziecka (zadanie samorządu gminnego).

Formy rodzinnej pieczy zastępczej są niewątpliwie korzystniejsze dla rozwoju dziecka niż formy instytucjonalne.

Jednak nie wszystkie dzieci są umieszczane w rodzinach zastępczych. Dlatego ważne miejsce w powiatowym systemie zajmuje placówka opiekuńczo – wychowawcza Domy dla Dzieci w Otwocku oraz dwa Rodzinne Domy Dziecka w Otwocku i Podbieli.

Celem głównym Programu jest rozbudowanie i wspieranie istniejącego systemu pieczy zastępczej rodzinnej i instytucjonalnej oraz organizowanie wsparcia osobom usamodzielnianym opuszczającym pieczę zastępczą, a także pomoc w powrocie dziecka z pieczy zastępczej pod opiekę rodziców.

Przepisy ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej wyznaczają dwa zasadnicze obszary.

Po pierwsze główny nacisk skierowany jest na utrzymanie dzieci w ich środowisku rodzinnym (instytucja asystenta rodzinnego).

Po drugie, istotą jest zapewnienie prawidłowo funkcjonującego systemu pieczy zastępczej w przypadku niemożności sprawowania opieki i wychowania przez rodziców.

Ogromnego znaczenia nabierają tutaj działania o charakterze profilaktycznym, które pomagają rodzinie w funkcjonowaniu i wychowywaniu dzieci, przeciwdziałają powstawaniu problemów, lub pozwalają je rozwiązać we wczesnym etapie ich powstania.

Podstawowym narzędziem pracy na rzecz dziecka jest więc praca z rodziną.

Jest ona ważna w momencie przeżywania przez rodzinę pierwszych trudności i jest niezbędna wówczas, gdy w rodzinie ma miejsce poważny kryzys zagrażający dobru dziecka.

W oparciu o cel główny wyznaczono ***cele szczegółowe.***

1. Doskonalenie systemu opieki nad dzieckiem przebywającym poza środowiskiem rodzinnym oraz doskonalenie pracy z rodziną dziecka.

Uzasadnienie celu:

Każde dziecko ma prawo do życia i rozwoju w rodzinie. Zdarza się jednak tak, że z powodu różnego rodzaju trudności i problemów dziecko nie może wychowywać się w środowisku rodzinnym. Tym dzieciom należy zorganizować opiekę zastępczą. Szansą wzrastania dziecka w środowisku zbliżonym dla naturalnego są rodziny zastępcze i rodzinne domy dziecka. Przyjęte rozwiązania ustawowe kładą nacisk na rozwijanie rodzinnych form opieki oraz kompleksową pracę z rodziną naturalną na rzecz powrotu dziecka do domu. Pozyskanie kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej oraz prowadzenia rodzinnych domów dziecka przyczyni się do wsparcia systemu opieki w Powiecie Otwockim.

Kierunek działań:

- 1) promowanie w środowisku lokalnym rodzinnej pieczy zastępczej;
- 2) tworzenie i rozwój rodzin zastępczych zawodowych i niezawodowych oraz rodzinnych domów dziecka;
- 3) realizacja procesu diagnostyczno – kwalifikacyjnego kandydatów na rodziców zastępczych i prowadzących rodzinne domy dziecka;
- 4) wspieranie rodzin zastępczych i prowadzących rodzinne domy dziecka w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych względem dzieci;
- 5) inicjowanie grup wsparcia dla rodzin zastępczych;
- 6) wspieranie rodzin zastępczych i prowadzących rodzinne domy dziecka w kierunku zapobiegania powrotowi dzieci do form instytucjonalnych oraz wypaleniu zawodowemu;
- 7) współpraca i koordynacja lokalnych instytucji i służb na rzecz aktywizacji rodziny w celu poprawy własnej sytuacji życiowej oraz zmiany stylu życia;
- 8) współpraca z rodzicami dzieci umieszczonych w rodzinach zastępczych i placówkach opiekuńczo – wychowawczych na rzecz reintegracji rodziny.

Oczekiwane efekty:

- 1) powstanie nowych rodzin zastępczych zawodowych i niezawodowych oraz rodzinnych domów dziecka w Powiecie Otwockim;
- 2) zmiana postrzegania i wizerunku rodzin zastępczych;
- 3) kompleksowa diagnoza, szkolenie i kwalifikacja osób zgłaszających gotowość do pełnienia funkcji rodziny zastępczej i prowadzenia rodzinnego domu dziecka;
- 4) pomoc specjalistyczna dla rodzin zastępczych i prowadzących rodzinne domy dziecka;
- 5) utworzenie grupy wsparcia dla rodzin zastępczych i prowadzących rodzinne domy dziecka;
- 6) przejęcie przez rodzinę opieki nad dzieckiem umieszczonym w pieczy zastępczej;
- 7) utrzymanie standardów w zakresie opieki i wychowania przez placówki opiekuńczo – wychowawcze.

Wskaźniki:

- 1) liczba nowych form opieki;
- 2) liczba kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej i prowadzenia rodzinnych domów dziecka;
- 3) liczba rodzin zastępczych zawodowych i niezawodowych oraz rodzinnych domów dziecka;
- 4) liczba rodzin, które uzyskają kwalifikacje do pełnienia funkcji rodziny zastępczej i/lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka;
- 5) liczba wychowanków rodzin zastępczych i placówek opiekuńczo – wychowawczych, którzy powrócili pod opiekę rodziców.

2. Podniesienie jakości świadczonych usług w zakresie pomocy dziecku i rodzinie.

Uzasadnienie celu:

Potencjałem każdej instytucji są jej pracownicy. Dokonujące się zmiany dotyczące roli pomocy społecznej oraz sposobów rozwiązywania problemów, wymagają systematycznego kształcenia i doskonalenia zawodowego kadr pomocy społecznej oraz podmiotów współpracujących. Profesjonalnie wykształcona kadra umożliwi właściwe wypełnianie zadań w obszarze pomocy dziecku i rodzinie.

Kierunki działań:

- 1) udział w szkoleniach i konferencjach w obszarze pomocy dziecku i rodzinie;
- 2) upowszechnianie dobrych praktyk w obszarze pomocy dziecku i rodzinie.

Oczekiwane efekty:

- 1) wzrost wiedzy i umiejętności kadry pomocy społecznej i kadry współpracującej w obszarze pomocy dziecku i rodzinie;
- 2) poznanie i wdrożenie dobrych rozwiązań w obszarze pomocy dziecku i rodzinie na terenie Powiatu Otwockiego;
- 3) wdrażanie innowacyjnych metod pracy z rodziną dysfunkcyjną, przeżywającą trudności.

Wskaźniki:

- 1) liczba pracowników pomocy społecznej wdrażających nabyte umiejętności oraz sprawdzone rozwiązania w zakresie pomocy dziecku i rodzinie;
- 2) różnorodność form wsparcia pracowników pomocy społecznej.

III. Adresaci Programu:

Program jest skierowany do:

1. rodzin zastępczych, rodzin pomocowych;
2. dzieci i młodzieży przebywającej w placówkach opiekuńczo – wychowawczych;
3. pełnoletnich wychowanków opuszczających rodziny zastępcze i placówki opiekuńczo – wychowawcze;
4. rodzin dzieci umieszczonych w rodzinach zastępczych i placówkach opiekuńczo – wychowawczych.

IV. Szczegółowy plan realizacji działań z zakresu pieczy zastępczej:

Cele szczegółowe	Zadania do realizacji	Działania	Uwagi
I. Zapewnienie opieki i wychowania dzieciom pozbawionym częściowo lub całkowicie opieki rodziców.	1.1 Zwiększenie liczby rodzin zastępczych niezawodowych oraz zawodowych.	1.1.1 Organizowanie szkoleń dla kandydatów na rodziców zastępczych.	Organizowanie szkoleń co najmniej raz w roku z zastrzeżeniem, że grupa musi liczyć przynajmniej 8 osób.

		1.1.2 Tworzenie rodzinnych form pieczy zastępczej. 1.1.3 Promowanie rodzinnych form opieki zastępczej.	Nowopowstałe rodziny zastępcze zawodowe będą tworzone zgodnie z określonym limitem na lata 2015-2017. Zamieszczanie informacji na stronie internetowej PCPR, artykułów gazecie samorządowej „AS – PIK”.
	1.2 Upowszechnianie roli i znaczenia rozwoju rodzinnych form opieki zastępczej.	1.2.1 Promowanie zastępczych form opieki podczas organizowanych imprez okolicznościowych w Powiecie Otwockim.	
II. Systematyczne wsparcie rodzin zastępczych funkcjonujących na terenie Powiatu Otwockiego.	2.1 Pomoc dzieciom umieszczonym w pieczy zastępczej oraz osobom tworzącym rodzinną pieczę zastępczą w przezwyciężaniu problemów związanych z opieką nad dziećmi przebywającymi w pieczy zastępczej.	2.1.1 Zapewnienie rodzinom bezpłatnego dostępu do specjalistycznego poradnictwa (psychologicznego, socjalnego, mediacji). 2.1.2 Utworzenie grupy wsparcia dla osób tworzących rodzinną pieczę zastępczą. 2.1.3 Rozwój pracy zespołowej na rzecz dziecka i rodziny (koordynator rodzinnej pieczy zastępczej, rodziny pomocowe). 2.1.4 Współpraca z ośrodkami pomocy społecznej, Sądem Rodzinnym i innymi organizacjami w zakresie pomocy rodzinom znajdującym się w trudnej sytuacji życiowej, w tym w przezwyciężaniu problemów opiekuńczo – wychowawczych. 2.1.5 Udzielanie informacji o instytucjach świadczących pomoc na rzecz rodziny, informowanie o możliwości poprawy życia zgodnie z potrzebami i przysługującymi rodzinie prawami. 2.1.6 Podnoszenie kwalifikacji pracowników organizatora pieczy zastępczej w celu zapewnienia lepszej jakości wykonywanej pracy.	W przypadku dysponowania dodatkowymi środkami finansowymi, zatrudnienie innych specjalistów. Zatrudnienie koordynatorów, zgodnie z wytycznymi ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej. Ścisła współpraca organizatora pieczy zastępczej z koordynatorami rodzinnej pieczy zastępczej oraz asystentami rodzinnymi.

III. Zapewnienie wszechstronnej pomocy usamodzielniającym się wychowankom rodzinnej i instytucjonalnej pieczy zastępczej.	3.1 Objęcie wsparciem usamodzielnianych wychowanków rodzinnej i instytucjonalnej pieczy zastępczej.	3.1.1 Przyznawanie pomocy pieniężnej na usamodzielnienie oraz kontynuowanie nauki, a także pomocy rzeczowej na zagospodarowanie. 3.1.2 Pomoc w uzyskaniu zatrudnienia.	
---	---	---	--

V. Limit rodzin zastępczych zawodowych na lata 2015-2017:

Na terenie Powiatu Otwockiego funkcjonują następujące rodziny zastępcze zawodowe:

1. o charakterze pogotowia rodzinnego – 1 rodzina zapewniająca opiekę 3 dzieciom;
2. specjalistyczne – 2 rodziny zapewniające opiekę 4 dzieciom, w tym 3 niepełnosprawnym.

Z informacji uzyskanych z Sądu Rodzinnego w Otwocku wynika, iż **26** dzieci jest zagrożonych umieszczeniem w pieczy zastępczej. Rodziny dzieci objęte są nadzorem kuratorskim i pomocą ośrodka pomocy społecznej.

Określając limit rodzin zastępczych zawodowych wzięto pod uwagę powyższe dane, istniejące zasoby oraz możliwości finansowe powiatu.

Limit rodzin zastępczych zawodowych w latach 2015 -2017 przedstawia się następująco:

Rok	Limit rodzin zastępczych zawodowych
2015	1
2016	1
2017	1

VI. Przewidywane rezultaty realizacji Programu:

1. Pozyskanie kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej, zwłaszcza niezawodowej i/lub rodzinnego domu dziecka;
2. Kwalifikacja i szkolenie kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej i/lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka;
3. Wzmocnienie funkcji rodziny zastępczej poprzez:
 - 1) pomoc i wsparcie koordynatorów;
 - 2) poradnictwo specjalistyczne;
 - 3) udział w grupach wsparcia;
 - 4) udział w szkoleniach;

- 5) zatrudnienie rodzin pomocowych;
- 6) wsparcie finansowe, zgodnie z obowiązującymi przepisami;
4. Wsparcie rodzin zastępczych oraz dzieci umieszczonych w rodzinnej pieczy zastępczej poprzez instytucję koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej;
5. Zwiększanie liczby rodzin zastępczych zawodowych, zgodnie z limitem na lata 2015-2017;
6. Właściwe przygotowanie wychowanków rodzin zastępczych i placówek opiekuńczo – wychowawczych do pełnienia ról w dorosłym życiu poprzez umiejętność planowania celów, motywację do podjęcia lub kontynuowania nauki, podjęcia zatrudnienia.

VII. Źródła finansowania Programu:

Powiat Otwocki finansuje świadczenia dla rodzin zastępczych, wynagrodzenia rodzin zastępczych zawodowych, pokrywa koszty utrzymania dzieci z terenu powiatu w placówkach opiekuńczo – wychowawczych i rodzinach zastępczych, również na terenie innego powiatu, pełne koszty utrzymania, w tym remonty i inwestycje w placówkach opiekuńczo – wychowawczych na swoim terenie.

Ponadto powiat finansuje wszystkie świadczenia związane z usamodzielnieniem pełnoletnich wychowanków rodzin zastępczych i placówek opiekuńczo – wychowawczych.

Powiat Otwocki sprawuje w systemie pieczy zastępczej funkcje organizacyjne, wspierające, administracyjne i kontrolne.

VIII. Monitoring i ewaluacja Programu:

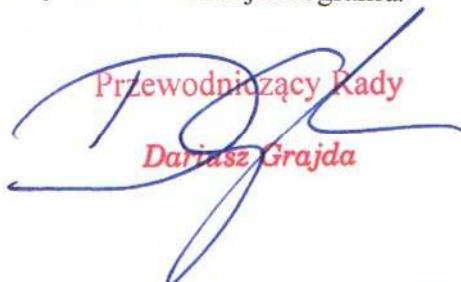
Monitoring Programu będzie polegał na bieżącej analizie realizowanych zadań dokonywanej przez Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Otwocku, w celu oceny stopnia osiągniętych celów.

Przedmiotem ewaluacji będzie skuteczność podejmowanych działań, głównie w oparciu o analizę założonych wskaźników.

Celem ewaluacji Programu jest odpowiedź na następujące pytania:

1. Czy Program daje możliwość rozwoju pieczy zastępczej na terenie Powiatu Otwockiego?
2. Czy przewidziane środki finansowe są wystarczające do realizacji Programu?

Dyrektor Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Otwocku do dnia 31 marca 2018r. przedstawi Radzie Powiatu w Otwocku sprawozdanie merytoryczne z realizacji Programu.

Przewodniczący Rady
Dariusz Grajda